

Додаток 1 до наказу № 2-195 від «_23_» ___12___ 2015 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про ЕЛАКРІ –
відкритий електронний архів наукових та освітніх матеріалів
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут»

Зареєстровано у керуючого справами

№ _____ від «_____» _____ 2015 р.

_____ Я. Ю. Цимбаленко

Київ - 2015

1. Загальні положення

1.1. Положення про ELAKPI – відкритий електронний архів наукових та освітніх матеріалів Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» (далі – ELAKPI) визначає: назву, місію, структуру, завдання та політики, щодо основних засад організації та управління відкритим електронним архівом університету.

1.2. Назва електронного архіву «ELAKPI» є скороченням повної назви електронного архіву наукових та освітніх матеріалів Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» англійською мовою “Electronic Archive of Kyiv Polytechnic Institute”.

1.3. ELAKPI – відкритий електронний архів наукових та освітніх матеріалів НТУУ «КПІ», що накопичує, зберігає, розповсюджує та забезпечує довготривалий, постійний та надійний доступ через Інтернет до наукових та освітніх матеріалів професорсько-викладацького складу, працівників, студентів, аспірантів та докторантів університету.

1.4. Адреса ELAKPI – відкритого електронного архіву наукових та освітніх матеріалів НТУУ «КПІ» в Інтернеті: <http://ela.kpi.ua>.

1.5. Прямі посилання на ELAKPI розміщено на головних сторінках веб-сайтів НТУУ «КПІ» та Науково-технічної бібліотеки ім. Г. І. Денисенка НТУУ «КПІ» (далі – НТБ НТУУ «КПІ»).

1.6. ELAKPI формується та функціонує відповідно до наступних документів:

- Положення про ELAKPI – відкритий електронний архів наукових та освітніх матеріалів Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»;
- Інструкція користувача ELAKPI – відкритого електронного архіву наукових та освітніх матеріалів Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»;
- Закон України «Про авторське право і суміжні права» (№ 3793-12 від 23.12.1993), що встановлює авторське право на комп’ютерні програми для ЕОМ, електронні видання, бази даних, літературні письмові твори;

- Закон України «Про Національну програму інформатизації» (№ 74/98-ВР від 04.02.1998) та Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 роки» (№ 537-V від 09.01.2007), які визначають стратегію розв'язання проблеми забезпечення інформаційних потреб та інформаційної підтримки соціально-економічної, екологічної, науково-технічної, національно-культурної та іншої діяльності;
- Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг», який поширюється на відносини, що виникають у процесі створення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, використання електронних документів;
- Закон України «Про захист інформації в автоматизованих системах», який встановлює основи регулювання правових відносин щодо захисту інформації в автоматизованих системах за умови дотримання права власності громадян України на інформацію та права доступу до неї (№ 80/94-ВР від 05.07.1994).

2. Мета та завдання ЕЛАКРІ

2.1. Мета ЕЛАКРІ

- Шляхом створення, збереження та надання доступу до наукових та освітніх матеріалів НТУУ «КПІ» українській та світовій науковій спільноті сприяти розвитку науки та освіти в НТУУ «КПІ», Україні та світі.

2.2. Завдання ЕЛАКРІ:

- Створення організаційної, технічної, інформаційної інфраструктури ЕЛАКРІ – відкритого електронного архіву наукових та освітніх матеріалів НТУУ «КПІ» для розвитку та поширення наукових та освітніх матеріалів НТУУ «КПІ» у мережі Інтернет, у відкритому доступі;
- Просування до міжнародної спільноти наукових та освітніх розробок НТУУ «КПІ» шляхом відкритого доступу до них та розширення аудиторії їх користувачів (науковців, студентів, викладачів,

інформаційних працівників України та світу), а також підвищення рейтингу НТУУ «КПІ» та цитованості його науковців.

- Розширення електронної складової наукового та навчального процесів НТУУ «КПІ» через накопичення, збереження, розповсюдження та забезпечення довготривалого, постійного та надійного доступу до наукових та освітніх матеріалів професорсько-викладацького складу, працівників, студентів, аспірантів та докторантів університету;
- Забезпечення середовища, що дозволяє науковим підрозділам НТУУ «КПІ», працівникам, студентам, аспірантам та докторантам, легко розміщувати результати власних наукових досліджень та освітні матеріали в електронній формі у надійний та добре організований архів, забезпечувати доступ в мережі Інтернет та стимулювати відкритий доступ до їхніх наукових досліджень.

3. Управління ELAKPI

3.1. НТБ НТУУ «КПІ» здійснює методичну та організаційну підтримку ELAKPI.

3.2. Технічну та програмну підтримку, працездатність програмних засобів забезпечує відділ автоматизації НТБ НТУУ «КПІ» та ІТ-підрозділи НТУУ «КПІ» у межах своїх повноважень та відповідальності.

3.3. За збереження метаданих та файлів ELAKPI відповідають ІТ-підрозділи НТУУ «КПІ» у межах своїх повноважень та відповідальності.

3.4. За потребою до роботи з ELAKPI долучаються заступники деканів та завідувачі кафедр (за розпорядженням Ректора).

4. Політики ELAKPI

Із розвитком ELAKPI всі політики можуть переглядатися та змінюватися.

4.1. Політика щодо даних

- Розміщення матеріалів в ELAKPI вимагає заповнення основного набору полів метаданих (описової інформації). Деякі з цих метаданих можуть автоматично генеруватися програмним забезпеченням (DSpace), що використовується в ELAKPI, інші повинні бути заповнені депозитором під час процесу розміщення матеріалу до архіву.

- Використання елементів необхідних метаданих допомагає користувачу мати доступ до архівованих робіт і забезпечує інформацією, потрібною для підтримки безперервного доступу до операцій управління та зберігання.
- Деякі поля метаданих є обов'язковими для заповнення, деякі – факультативними. *(Детально дивитись в Інструкції користувача ELAKPI – відкритого електронного архіву наукових та освітніх матеріалів Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»).*
- Будь-хто має доступ та може вільно використовувати метадані, повні тексти чи інші цифрові дані ELAKPI.
- Копії матеріалів, що розміщені в ELAKPI, можуть бути відтворені, представлені чи передані третій стороні і збережені в базах даних у будь-якому форматі та на будь-якому носію з некомерційною метою без попереднього узгодження. При цьому має бути вказано: автор(и), назва та всі інші елементи бібліографічного опису; гіперпосилання та/або URL на сторінку оригінальних метаданих. Зміст матеріалу не може бути змінений жодним чином.
- Повнотекстові матеріали та інші цифрові дані не повинні збиратися роботами та харвестерами, за виключенням індексації повних текстів або аналізу цитування.
- Повнотекстові матеріали та інші цифрові дані не можуть бути проданими або іншим чином реалізовані з комерційною метою та переведені у будь-які інші формати без офіційного дозволу власників авторських прав.
- ELAKPI не є видавцем, це лише онлайн-архів.
- Згадування ELAKPI бажано, але не є обов'язковим.

4.2. *Політика щодо змісту*

- В ELAKPI розміщуються матеріали, що мають науковий, освітній чи дослідницький зміст.
- ELAKPI є інституційним архівом, що представляє НТУУ «КПІ».

- ELAKPI підтримує всі типи матеріалів.
- Основні мови ELAKPI: українська, англійська, російська.

4.3. Політика щодо розміщення, депозиторів, якості та авторського права

- Матеріали в ELAKPI можуть розміщуватися лише зареєстрованими користувачами (депозиторами).
- Депозиторами ELAKPI можуть бути: викладачі, студенти, аспіранти та докторантами, бібліотекарі та інші працівники НТУУ «КПІ».
- Депозиторами також можуть бути науковці, особи, офіційно не зареєстровані як працівники НТУУ «КПІ», якщо вони є співавторами університетських авторів чи тісно пов'язані з НТУУ «КПІ», наприклад, заслужені професори, особи, що мають почесні посади в університеті, чи випускники університету.
- Студентські роботи розміщуються в ELAKPI за рекомендаціями викладачів.
- ELAKPI підтримує самоархівування, однак матеріали в ELAKPI можуть розміщуватися НТБ НТУУ «КПІ» за дорученням автора.
- Адміністратор ELAKPI перевіряє розміщений примірник лише на релевантність політикам ELAKPI та відповідність формату.
- Якщо депозитор розміщує самостійно матеріал, то він погоджується з умовами Авторського договору про передачу невиключного права на використання твору (ліцензія самоархівування).
- Якщо депозитор передає твір до НТБ НТУУ «КПІ» для розміщення в ELAKPI за дорученням, то він погоджується з умовами Авторського договору про передачу невиключного права на використання твору (авторський ліцензійний договір).
- Автори можуть розміщувати лише свої власні роботи, а у випадках, коли твір створено у співавторстві, то лише за згодою всіх співавторів.
- За якість розміщених матеріалів повністю відповідають автори.

- Матеріали не можуть розміщуватись в ELAKPI, якщо вони знаходяться під періодом ембарго у видавця.
- За будь-які порушення авторського права третіх осіб повну відповідальність несуть автори/депозитори.
- Якщо ELAKPI отримає підтвердження порушення авторських прав третіх осіб щодо розміщеного матеріалу, то відповідний примірник буде одразу вилучений з архіву.

4.4. *Політика щодо збереження*

- Період збереження матеріалів в ELAKPI є необмеженим.
- ELAKPI підтримує усі файлові формати, в яких створені ресурси, однак, рекомендує для використання певні формати в кожному з видів матеріалів

Формати, що рекомендуються для застосування, при розміщенні матеріалів		
Матеріал	Назва формату	Розширення
Текст	Adobe Reader, Microsoft Word	pdf, doc
Презентація	Microsoft PowerPoint	ppt
Таблиці	Microsoft Excel	xls
Зображення	JPEG, GIF	jpeg, gif
Аудіо	WAV, MP3	Wav, Mp3
Відео	MPEG	mpeg, mpg, mpe

- Матеріали в ELAKPI зберігаються із використанням найкращих практик управління даними та цифрового збереження ELAKPI регулярно виконує резервне копіювання файлів.
- ELAKPI намагатиметься забезпечити довготривалу можливість прочитання та доступність матеріалів. За необхідності, матеріали переводитимуться в нові формати файлів.
- Відкликання примірників з ELAKPI
 - Зазвичай примірники не вилучаються з ELAKPI. Однак, у деяких випадках, може виникнути необхідність відкликати примірник із

архіву. Відклики можуть ініціюватися лише авторами чи власниками авторських прав, або адміністратором ELAKPI.

- Причиною відклику можуть бути: порушення правил видавця, доведене порушення авторських прав чи плагіат, вимоги та доведені порушення законодавства, національна безпека, конфіденційність, фальсифіковані дослідження тощо.
- Усі запити на відклик проходять через адміністратора ELAKPI.
- Файл відкликаного примірника утримується (зберігається в архіві), але вилучається із публічного доступу і є недоступним для широкого загалу.
- Щоб уникнути недіючих посилань та зберегти історію примірників у архіві довічно зберігаються ідентифікатори/ URL відкликаних примірників, які залишаються точкою цитувань.
- У записі на відкликаний примірник може вказуватися посилання на замінену версію, у випадку, якщо така версія є доступною, та примітка про причини відкликання примірника.
- У публічному доступі залишаються метадані відкликаного примірника, але вони не є пошуковими.
- Контроль версій.
 - Примірники, розміщені в ELAKPI, змінювати не дозволяється.
 - За вимогою автора в оригінальний запис може включатися список помилок.
 - За необхідності, в ELAKPI може бути розміщено поновлену версію. Попередня версія може вилучатися із публічного доступу, а оригінальний URL відкликаного примірника буде пов'язано із останньою версією.

4.5. *Політика щодо закриття ELAKPI*

У випадку, якщо ELAKPI буде закрито, базу даних буде перенесено до іншого архіву, а примірники буде повернено авторам.

5. *Структура ELAKPI*

5.1. ELAKPI представлений через спільноти. Спільнотами в архіві виділено:

- за факультетами та науковими підрозділами НТУУ «КПІ»;
- за типом матеріалу;
- за назвами наукових видань НТУУ «КПІ».

5.2. Спільноти можуть поділятися на підрозділи, які, в свою чергу, поділяються на колекції.

5.3. В спільнотах, що представляють факультети та наукові підрозділи НТУУ «КПІ», колекції виділено за типом матеріалу:

- Автореферати дисертацій
- Дисертації
- Довідкові матеріали
- Звіти про НДР
- Матеріали конференцій, семінарів і т.п.
- Методичні посібники та рекомендації
- Монографії
- Презентації
- Підручники, навчальні посібники та практикуми
- Програми дисциплін
- Статті

5.4. З розвитком ELAKPI його поділ за спільнотами, підрозділами та колекціями може змінюватися.